

JUDr. Milan Galanda

**Legislatívny základ pre E-Gov
na Slovensku**

Materiál na prednášku

**Praktické výsledky budovania eGovernment-u
v oblasti samosprávy**

Pracovný odborný seminár

Svätý Jur, 23. novembra 2010

Bratislava
MMX

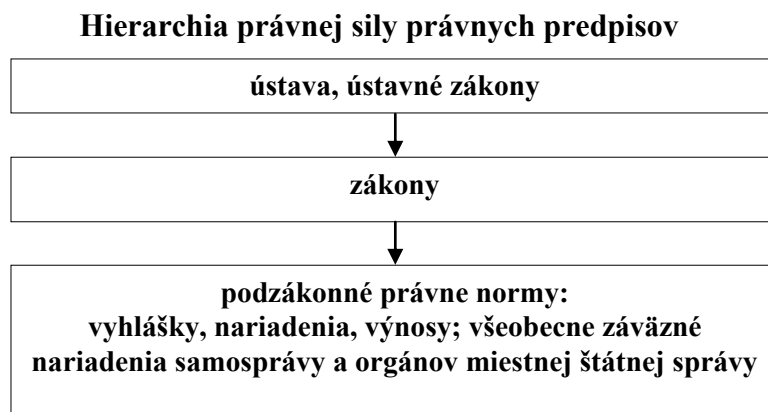
ÚSTAVA SR

Ústava je najvýznamnejším a najdôležitejším zákonom štátu. Je to právna norma najvyššej právnej sily, tzv. zákon zákonov. Ústavu možno pokladať za základný dokument, ktorý upravuje politický a štátny systém a za základný prameň práva v slovenskom právnom poriadku. Na schválenie Ústavy a jej zmien sa vyžaduje súhlas kvalifikovanej, t.j. trojpäťinovej (3/5) väčšiny všetkých poslancov NR SR, teda minimálne 90 hlasov.

ÚSTAVNÉ ZÁKONY

Zákony s rovnakým stupňom právnej sily ako je Ústava SR. Na schválenie ústavného zákona alebo jeho zmeny sa vyžaduje rovnako ako pri Ústave SR súhlas kvalifikovanej, t.j. trojpäťinovej (3/5) väčšiny poslancov NR SR.

Ústava a ústavné zákony sa z formálneho hľadiska členia na články (oddiely, hlavy, časti).

Ústava

- schvaľuje NR SR, kvalifikovanou, t.j. trojpäťinovou (3/5) väčšinou

Ústavné zákony

- schvaľuje NR SR, kvalifikovanou, t.j. trojpäťinovou (3/5) väčšinou

Zákony

- schvaľuje NR SR, na prijatie je nutné, aby bola NR SR uznášaniaschopná (nadpolovičná väčšina všetkých poslancov, t.j. $150: 2 = 75 + 1 = 76$) a za návrh hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

v znení ústavných zákonov č.:

244/1998, 9/1999, 90/2001, 140/2004, 323/2004, 463/2005, 92/2006 a 210/2006

Preambula

I. Hlava

Základné ustanovenia

Prvý oddiel

Základné ustanovenia

Čl. 1 až 7a

Druhý oddiel

Štátne symboly

Čl. 8 a 9

Tretí oddiel

Hlavné mesto SR Bratislava

Čl. 10

II. Hlava

Základné práva a slobody

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

Čl. 12 a 13

Druhý oddiel

Základné ľudské práva a slobody

Čl. 15 až 25

Tretí oddiel

Politické práva

Čl. 26 až 32

Štvrtý oddiel

Práva národnostných menšín a etnických skupín

Čl. 33 a 34

Piaty oddiel

Hospodárske, sociálne a kultúrne práva

Čl. 35 až 43

Šiesty oddiel

Právo na ochranu životného prostredia a kultúrneho dedičstva

Čl. 44 a 45

Siedmy oddiel

Právo na súdnu a inú právnu ochranu

Čl. 46 až 50

Ôsmy oddiel

Spoločné ustanovenia k prvej a druhej hlave

Čl. 51 až 54

III. Hlava

Hospodárstvo SR a NKÚ SR

Prvý oddiel

Hospodárstvo SR

Čl. 55 až 59

Druhý oddiel

Najvyšší kontrolný úrad SR

Čl. 60 až 63

IV. Hlava

Územná samospráva

Čl. 64 až 71

V. Hlava

Zákonodarná moc

Prvý oddiel

Národná rada SR

Čl. 72 až 92

Druhý oddiel

Referendum

Čl. 93 až 100

VI. Hlava

Výkonná moc

Prvý oddiel

Prezident SR

Čl. 101 až 107

Druhý oddiel

Vláda SR

Čl. 108 až 123

VII. Hlava

Súdna moc

Prvý oddiel

Ústavný súd SR

Čl. 124 až 140

Druhý oddiel

Súdy SR

Čl. 141 až 148

VIII. Hlava

Prokuratúra SR a verejný ochranca ľudských práv

Prvý oddiel

Prokuratúra SR

Čl. 149 až 151

Druhý oddiel

Verejný ochranca práv

Čl. 151a

IX. Hlava

Prechodné a záverečné ustanovenia

Čl. 152 až 156

PLATNÁ LEGISLATÍVA - eGOVERNMENT

1. zákon NR SR č.575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (**kompetenčný zákon**) v znení neskorších predpisov
2. zákon NR SR č.275/2006 Z.z. o **informačných systémoch verejnej správy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 678/2006 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
3. zákon NR SR č.215/2002 Z.z. o **elektronickom podpise** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
4. zákon NR SR č.610/2003 Z.z. o **elektronických komunikáciách** v znení neskorších predpisov
5. zákon NR SR č.215/2004 Z.z. o **ochrane utajovaných skutočností** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
6. zákon NR SR č.618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (**autorský zákon**) v znení neskorších predpisov
7. zákon NR SR č.428/2002 Z.z. o **ochrane osobných údajov** v znení neskorších predpisov
8. zákon NR SR č.211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (**zákon o slobode informácií**) v znení neskorších predpisov
9. zákon č.511/1992 Zb. o **správe daní a poplatkov** v znení neskorších predpisov
10. zákon NR SR č.199/2004 Z.z. **Colný zákon** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
11. zákon NR SR č.25/2006 Z.z. o **verejnom obstarávaní** v znení neskorších predpisov
12. zákon NR SR č.25/2007 Z.z. o **elektronickom výbere mýta** za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov
13. **vyhláška** MF SR č.661/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MF SR č.419/2006 Z.z., **ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia** zákona č. 199/2004 Z.z. **Colný zákon** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v znení vyhlášky č. 530/2006 Z.z.

Ústavný a právny základ pre elektronickú správu vecí verejných

Právny poriadok Slovenskej republiky (ďalej „SR“) tvoria Ústava SR, ústavné zákony, zákony a podzákonné právne predpisy a to jednak vydané štátnou správou alebo schválené územnou samosprávou. S ohľadom na členstvo SR v medzinárodných inštitúciách (napr. Európska únia, Rada Európy, OSN, OECD, WTO,...) náš právny systém ale musí rešpektovať ustanovenie čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 Ústavy SR.

o Ústavný rámec

Pre poskytovanie elektronických služieb resp. e-Gov je potrebné rešpektovanie najmä nasledovných ustanovení **Ústavy SR**

čl. 1

Ustanovenie SR ako „právneho štátu“ znamená, že regulácia vzťahov je možné len v zákonom definovanom právnom prostredí.

čl. 2

Ustanovenie ods. 2 stanovuje „mantinely“ pre konanie orgánov verejnej moci. Podľa ods. 3 fyzická či právnická osoba má garantované, že nemusí konať nič, čo konkrétny zákon neukladá. Toto znamená, že ak štát „chce“, aby sa niektorý

výkon správneho konania realizoval – aj - elektronicky, musí upraviť zákonom za akých podmienok a podľa akého procesu má takéto konanie prebiehať.

čl. 13

V tomto článku sa „rozširuje“ princíp z čl. 2 ods. 3. Dôležitý je najmä ods. 4, podľa ktorého isté obmedzenie alebo „nútenie“ musí zohľadňovať podstatu a zmysel úmyslu zákonodarcu.

čl. 46

Tu je upravené právo na súdnu a inú ochranu. Treba tu jednak vidieť právo každého, aby príslušný orgán prejednal a rozhodol jeho vec (v zákonom stanovených lehotách a v súlade s príslušnými predpismi) a v prípade, že nebude s výsledkom spokojný to riešil na odvolacom orgáne alebo súde. Zároveň je tu zakotvené právo na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu konajúceho za štát.

Ak by konanie alebo úradná komunikácia mala prebiehať – aj - elektronicky, musia byť rešpektované právne podmienky vyplývajúce z poznámok k vyššie uvedeným článkom ústavy.

E-government predpokladá, že v rámci verejnej správy bude komunikácia a výmena údajov prebiehať elektronicky. Elektronický **úradný** styk pritom priamo a ex offio vyplýva zo zákona č. 275/2006 Z. z. **o informačných systémoch verejnej správy.**

Zákon sa vzťahuje na všetky informačné systémy verejnej správy t. j. na všetky informačné systémy a registre vedené orgánmi štátnej správy ako aj územnej samosprávy. Medzi prínosy zákona možno zaradiť „standardizáciu“ a povinnosť poskytovať údaje z registrov a to v elektronickej forme. Zákon tiež čiastočne rieši technologickú stránku informačno-komunikačných technológií, prevádzku ústredného portálu verejnej správy a e-komunikácie. Podľa zákona by medzi orgánmi verejnej správy malo byť možné elektronické poskytovanie údajov a to aj použiteľných pre právne úkony a to tak na vstupe ako aj výstupe .

Podľa zákona o ISVS všetky povinné osoby spadajúce pod tento zákon majú zákonnú povinnosť dať do 30.06.2008 svoj IS do súladu s podmienkami ustanoveným v zákone a zriadiť **e-podatelňu.**

Základným predpokladom pre používanie e-komunikácie bolo schválenie zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickej podpise a o zmene a doplnení neskorších predpisov(ZEP). Kým v súkromno-právnych vzťahoch bolo možné používať elektronický podpis medzi účastníkmi na základe ich dohody a zmluvnej voľnosti, pre oblasť verejnej správy bolo nevyhnutná príslušná právna úprava . ZEP zaviedol pojem :

- elektronický podpis
- zaručený elektronický podpis

ZEP umožnil poskytovanie údajov v elektronickej podobe s tým, že pri splnení stanovených podmienok má aj táto podoba charakter verejnej listiny. Týmto došlo – de iure - k zrovnoprávneniu elektronickej a papierovej podoby dokumentu vystaveného osobou, ktorá disponuje zaručeným elektronickým podpisom.

Týmto zákonom bolo zároveň novelizovaných niekoľko ďalších zákonov. V Občianskom zákonníku bolo ustanovené, že požiadavka písomnej formy potrebnej pre konkrétny úkon je zachovaná aj vtedy, ak právny úkon bol urobený elektronickými prostriedkami a je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom.

V Občianskom súdnom poriadku, Trestnom poriadku, Správnom poriadku a Zákone o správe daní a poplatkov bola upravená možnosť urobiť podanie aj elektronickými prostriedkami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom. Naďalej ale platí podmienka následného „doručenia“ dokumentu v podobe listiny.

Komunikácia by mala prebiehať prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy. V rámci konania by malo byť aj spoplatňovanie úkonov prostredníctvom elektronického platobného portálu. V súlade s ustanovením § 27 zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickej podpise je Národný bezpečnostný úrad oprávnený vydať Vyhlášku o spôsobe a postupe užívania elektronického podpisu v obchodnom styku a administratívnom styku.

Záver:

Administratívny styk za pomoci IKT alebo e-komunikácia medzi orgánmi verejnej správy de iure je upravená a možná.

Nie je ale upravené, ako by mala takáto e-komunikácia prebiehať medzi Úradom a Osobou (fyzickou alebo právnickou).

Nie je ani upravené ako by prebiehalo doručovanie a vedenie spisu, vrátane vydania rozhodnutia.

Zámery vlády SR do budúcnosti

I. Vláda SR schválila Legislatívny zámer zákona o elektronickej verejnej správe

Vláda SR na svojom rokovaní dňa **29.9.2010** schválila návrh Legislatívneho zámeru zákona o elektronickej verejnej správe.

Jeho cieľom je ustanoviť základné princípy, na ktorých bude fungovať elektronický výkon verejnej správy. Bude predstavovať výrazný pokrok v efektívnom využití počítačov aj samotného výkonu verejnej správy. Zákon, ktorý bude postavený na princípoch tohto legislatívneho zámeru, nebude nahrádzať klasické „papierové“ vedenie úradnej agendy, ale vytvorí komplexnú elektronickú alternatívu.

Súčasná právna úprava elektronickej verejnej správy je fragmentovaná medzi desiatky rezortných predpisov - pripravovaným zákonom sa očakáva vytvorenie zastrešujúcej platformy pre všetky elektronické služby.

Návrh zároveň popisuje viaceré kľúčové prvky, ako sú napr. vzťahy k iným predpisom, spôsoby elektronického výkonu verejnej správy, vrátane úpravy podaní, rozhodnutí, príloh, doručovania, ďalej popisuje elektronické osobné schránky, komunikačné kanály, konverziu dokumentov, elektronické platenie poplatkov, registre a evidencie, dlhodobé archivovanie dokumentov, elektronické registratúry, využitie bezvýznamovej identifikácie osôb v informačných systémoch verejnej správy a pod.

Legislatívny zámer zákona o elektronickej verejnej správe

Obsah

1 Cieľ a základné oblasti úpravy návrhu zákona	
1.1 Návrhu zákona	
1.2 Základné oblasti úpravy návrhu zákona	
2 Platná právna úprava a dôvody vypracovania návrhu zákona	
2.1 Platná právna úprava	
2.1.1 Elektronické podanie a rozhodnutie	
2.1.1.1 Úprava podania a rozhodnutia v Občianskom súdnom poriadku	
2.1.1.2 Úprava podania a rozhodnutia v správnom poriadku	
2.1.1.3 Úprava podania a rozhodnutia v ďalších predpisoch	
2.1.2 Elektronické doručovanie podaní a rozhodnutí	
2.1.2.1 Úprava elektronického doručovania podaní a rozhodnutí v Občianskom súdnom poriadku	
2.1.2.2 Úprava elektronického doručovania podaní a rozhodnutí v správnom poriadku	
2.1.2.3 Úprava elektronického doručovania podaní a rozhodnutí v zákone o obchodnom registri	
2.1.2.4 Úprava elektronického doručovania podaní a rozhodnutí v zákone o správe daní a poplatkov.....	
2.1.2.5 Úprava elektronického doručovania podaní a rozhodnutí v colnom zákone	
2.1.2.6 Úprava elektronického doručovania podaní a rozhodnutí v zákone o slobodnom	

prístupe k informáciám	
2.1.2.7 Úprava elektronického doručovania podaní v zákone o sťažnostiach	
2.1.3 Platenie poplatkov	
2.1.4 Elektronické výstupy z registrov a evidencií	
2.1.5 Komunikačné kanály a prístupové komponenty	
2.1.6 Uchovávanie elektronických dokumentov	
2.2 Dôvody vypracovania návrhu zákona	
3 Obsah návrhu zákona	
3.1 Predmet úpravy, pôsobnosť a vzťah k iným zákonom	
3.1.1 Predmet úpravy	
3.1.2 Pôsobnosť	
3.1.3 Vzťah k iným zákonom	
3.2 Základné pojmy	
3.3 Všeobecné ustanovenia k elektronickej verejnej správe	
3.4 Elektronické dokumenty	
3.4.1 Elektronické formuláre	
3.4.2 Elektronické dokumenty neformulárového typu a prílohy	
3.4.3 Prílohy	
3.5 Elektronické podania a rozhodnutia	
3.5.1 Osobitné ustanovenia k podaniam	
3.5.2 Elektronické rozhodnutie	
3.6 Elektronická osobná schránka	
3.7 Doručovanie a jeho inštitúty	
3.7.1 Miesto doručovania a adresát	
3.7.2 Moment doručenia a fikcie doručenia	
3.7.3 Preukázanie doručenia	
3.7.4 Doručovanie verejnou vyhláškou	
3.8 Konverzia	
3.9 Platenie poplatkov	
3.10 Prístupové komponenty	
3.11 Uchovávanie elektronických dokumentov a elektronická registratúra	
3.12 registre a evidencie	

II. aktivity Ministerstva vnútra SR

Návrh novely zákona o archívoch a registratúrach vytvára právny rámec pre vedenie elektronických systémov na správu registratúry

Podnetom na vypracovanie [návrhu novely zákona č. 395/2002 Z. zo archívoch a registratúrach](#) sú úlohy [Národnej stratégie pre informačnú bezpečnosť Slovenskej republiky a úlohy Akčného plánu na roky 2008 až 2013](#) - správu o ich plnení schválila vláda Slovenskej republiky **uznesením č. 283 z 15. apríla 2009**. Rovnako aj praktická potreba riešenia problematiky správy elektronických registratúrnych záznamov. Návrh novely zákona ministerstvo vnútra pripravilo na základe **uznesenia vlády č. 595 z 2. septembra 2009** k [analýze legislatívneho prostredia a zoznamu právnych predpisov určených pre implementáciu elektronického spracovania agend](#). Návrh vláda schválila **20. októbra 2010**.

Cieľom predloženého návrhu zákona je ustanoviť **právny rámec pre vedenie elektronických systémov na správu registratúry a pre správu elektronických registratúrnych záznamov ako**

špecifického typu registratúrnych záznamov, a to so zachovaním ich hodnovernosti a autenticity.

Ministerstvo vnútra ako ústredný orgán na úseku registratúr upraví podrobnosti správy registratúry orgánov verejnej správy, a vydá aj podrobnosti (štandardy) o elektronických systémoch na správu registratúry.

Spolu s ďalšími osobitnými zákonmi, ktoré zavedú pre určené agendy ich povinné elektronické spravovanie, novela **pripraví podmienky pre zefektívnenie činnosti orgánov verejnej správy i pre kvalitnejšie a dostupnejšie služby obyvateľom.**

Novelizovaný zákon o archívoch a registratúrach by mal nadobudnúť účinnosť 1. marca 2011, s výnimkou ustanovenia, na základe ktorého bude sústava štátnych archívov preberať do trvalej archívnej starostlivosti elektronické registračné záznamy, ktoré budú spĺňať kritériá archívneho dokumentu. Túto úlohu bude ministerstvo vnútra plniť až od roku 2014, kedy by malo byť k dispozícii technické riešenie úschovy elektronických archívnych dokumentov. To by sa malo zrealizovať v rámci projektov Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy.